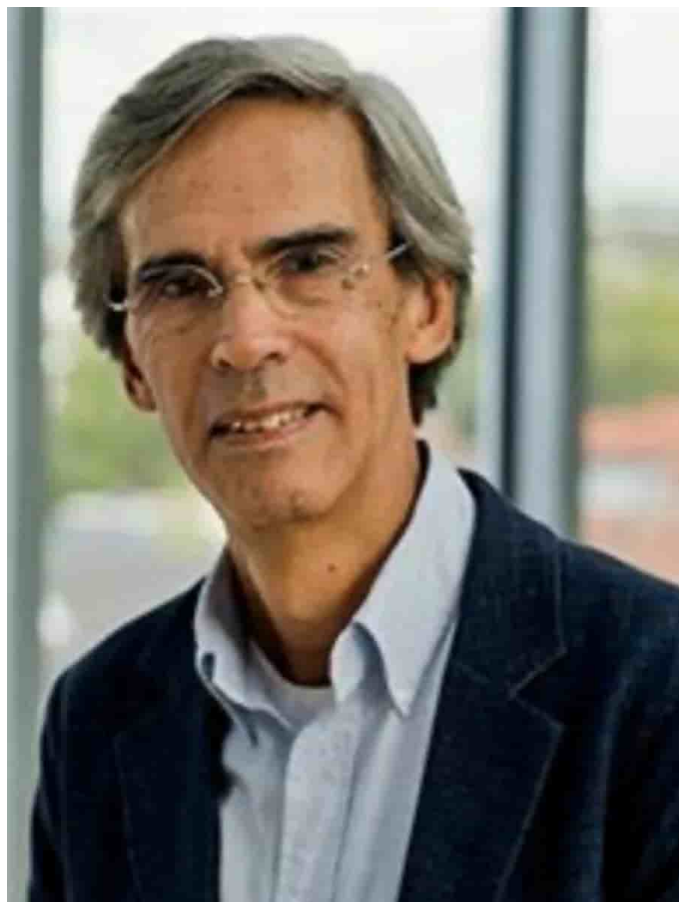

Ignaz Anderson

Filantropie en impact investing katalyseren systeemverandering

Door: Redactie WvF

16-11-2025

(Social) impact *Opinie*

Ook in politiek Den Haag wordt steeds duidelijker dat korte termijn denken en handelen niet past bij onze huidige complexe maatschappelijke problemen waarin dreigingen zich opstapelen en snel geanticipeerd moet kunnen worden. We moeten af van ons lineaire groeiperspectief op investeren. Investerings kunnen simpelweg niet langer gedaan vanuit een eenzijdig profit-gedreven kapitalistisch paradigma. Er is een andere weg, meent Ignaz Anderson.

People en Planet raken regelmatig in de knel; uitbuiting en uitputting door de jaren heen tonen aan dat het anders moet. Pijnlijk juist omdat de samenhang, de relaties, tussen planeet en mens de bron kunnen vormen voor gezonde verandering. Regeneratie, circulariteit en inclusie willen de heelheid weer zien te herstellen. Activistische, coöperatieve bewegingen van onderop tonen alternatieven voor o.a. wonen, energie, gezondheid, onderwijs, landbouw-voeding. Het private initiatief toont op direct-democratische wijze wat op grootschalig publiek niveau zo moeilijk gaat. We weten ‘wat’ er nodig is, juist het ‘hoe’ vraagt om vernieuwing.

Sociale ondernemers nemen hierin het voortouw; ze hervormen, verduurzamen, hun omgang met grondstoffen, arbeid, kapitaal en borgen dit in hun organisatie-structuur. Tech en IT helpen hierbij. Kritisch wordt hierbij gekeken naar de rol van de oprichter en de aandeelhouder; gaat het om hun particulier belang of om de maatschappelijke impact? Door het maatschappelijke belang voorop te stellen (*Purpose over Profit*) kunnen bijvoorbeeld bij steward-owned organisaties diverse ‘steward-stemmen’ in de organisatie meespreken (co-founder, medewerker, klant, investeerder, toekomstige generaties en zelfs de aarde kunnen een rol krijgen). Het *hoe*, de organisatievorm, borgt in dit geval het *wat*: een algemeen nuttig doel kan bij steward-ownership leidend blijven.

Impact-Investing en filantropie

Waar Impact Investeerders, volgens de GIIN-definitie, ‘investerings doen met de intentie om positieve, sociale en ecologische impact te genereren’ kan de filantropie vanuit haar vrije-rol bijdragen aan deze vernieuwers van het ‘hoe’. ANBI-stichtingen mogen sinds vorig jaar, onder voorwaarden, ook leningen verstrekken gericht op het maatschappelijke belang. Net als ‘trust-based philanthropy’, als financieringsfilosofie, wordt door financiers met maatschappelijke organisaties of partners samengewerkt en allen nemen verantwoordelijk naar elkaar toe. De traditionele machtsverhouding in de filantropie en het investeren kan hiermee doorbroken worden, waarbij gelijkwaardigheid en het bereiken van gezamenlijke doelen (Mission-first) voorop staat.

Door samen leren, wederkerigheid en transparantie kunnen filantropen, investeerders en ondernemers complexe problemen aanpakken. Op kleine schaal de arbeidsmarkt, de financiële markt en de uitbuiting van bodem en milieu (grondstoffenmarkt) omvormen. Ander leiderschap krijgt hiermee vorm. Bovenstaande karakteriseert perfect een werkwijze waarop vroegste fase filantropie vanuit vertrouwen dé hefboom is bij het financieren van investeringen met impact. Vertrouwen in alle betrokkenen staat, net als bij inheemse kennis, centraal en vormt de basis van een Soil-, Community- en Trust-based samenleven.

Ignaz Anderson is directeur van Donor Impact Investment Fund.